

Sygn. akt III CSK 185/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa Parafii [...] w G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy
Państwowe Nadleśnictwo Łosie, Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej
w Krakowie i Wojewodzie Małopolskiemu w Krakowie
o przywrócenie prawa własności ewentualnie o przyznanie nieruchomości
zamiennej, ewentualnie o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 września 2015 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 19 sierpnia 2014 r., sygn. akt I ACa 704/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Skarbu Państwa w Warszawie kwotę 3600 zł (trzy
tysiące sześćset) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację strony powodowej od wyroku Sądu w Nowym Sączu z dnia 11 lutego 2014 r., którym oddalone zostało jej powództwo o przywrócenie własności opisanych nieruchomości i przyznanie nieruchomości zamiennych za przejęte bezprawnie, wymienione nieruchomości położone w U.

W skardze kasacyjnej strona powodowa powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytanie: „czy działający przed Komisją Majątkową proboszczowie powodowej Parafii, działając w sprawach sygn. W.K.M. III 2440/91 i W.K.M. III 2946/92 jako organ powodowej parafii i organ Parafii [...] w U. nie mogli składać oświadczeń woli w imieniu Parafii [...] w U. w zakresie nieruchomości objętej pozwem”. Potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów dotyczy art. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 29, poz. 154 ze zm.) w związku z kanonami 936 do 939, 979 do 995, 1008 do 1009, 1022 do 1033 Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich w celu określenia właściwych relacji pomiędzy obszarem działalności kościoła i uregulowań prawa państwowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przyczyn wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Tylko na nich Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Powołanie przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga przedstawienia tego zagadnienia z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest istotne, nowe, poważne i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Ponadto zagadnienie powinno być sformułowane w sposób ogólny i abstrakcyjny, umożliwiający Sądowi Najwyższemu udzielenie odpowiedzi uniwersalnej, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Poruszone w nim kwestie nie stanowią nowego i nierozwiązanego dotychczas problemu. Reprezentacja osoby prawnej, którą jest także parafia greckokatolicka była już przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego, które nie zostały poddane analizie przez skarżącą, a prowadzą do konkluzji, że konieczne jest jednoznaczne wykazanie reprezentacji takiej osoby oraz jej zakresu, jak też określenie w czym imieniu reprezentant podejmował czynności prawne. W argumentacji skarżącej nie można dopatrzeć się przekonujących racji, które skłaniałyby do uznania, że rzeczywiście chodzi o istotne zagadnienie prawne we wskazanym rozumieniu. Sformułowane pytanie zostało osadzone w okolicznościach faktycznych sprawy, której dotyczy skarga kasacyjna i zmierza do uzyskania odpowiedzi obejmującej ocenę zaskarżonego wyroku. Nie ma rzeczywistego pierwiastka nowości w powątpiewaniu skarżącej mającym retoryczny charakter, stroniący od sedna sprawy. Oznacza to, że skarżąca w istocie zmierza do kontroli prawidłowości zastosowania przepisów prawa w tej sprawie, co pozostaje w sprzeczności w celem skargi kasacyjnej.

Z przesłanką istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów połączone zostało wymaganie wskazania, że doszło do rozbieżności w orzecznictwie sądów lub wyłoniły się istotne wątpliwości przy jego interpretacji. Nakłada to na skarżącego obowiązek podania nie tylko przepisów prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub

wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, lecz także szczegółowego opisanie na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, określenia, że mają poważny charakter lub przedstawienia orzeczeń sądów, w których dokonano różnej wykładni przepisów, a także, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.). Wiąże się to z taką sytuacją, gdy w odniesieniu do konkretnego przepisu prawnego nie ma jednolitej lub utrwalonej linii orzeczniczej albo ta przyjęta wymaga zmiany, z uwagi na nietrafność lub kontrowersje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2020, nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.). Podane we wniosku wątpliwości na tle podejmującego objęte nim kwestie orzecznictwa Sądu Najwyższego nie dają podstaw do uznania, że zachodzi powołana przyczyna. Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierająca omówienie przedstawionych judykatów nie prowadzi do wniosku, że zachodzi rozbieżność w wykładni art. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. przy uwzględnieniu przepisów powołanych kanonów. Nie zostały przedstawione przez skarżącą argumenty świadczące o potrzebie zmiany wyrażonego w orzeczeniach Sądu Najwyższego stanowiska dotyczącego zasad udziału kościelnej osoby prawnej w powszechnym obrocie prawnym. Nie może przemawiać za nią odmienny pogląd skarżącej.

W postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

